3506 SAYILI YASAYLA CEZA MEVZUATINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Erdener YURTCAN (*)

3506 sayılı Yasa ceza mevzuatında, para cezaları, erteleme, hürriyeti bağlayıcı cezaların cezaya çevrilmesi, önödeme ve şartla salıverme konusunda değişiklikler yapmış ve 14 Aralık 1988 günü yürürlüğe girmiştir (bkz. RG. 14 Aralık 1988, s. 20019).

Sözügeçen yasa genel çerçevesi içinde değerlendirildiğinde, yukarıda sayılan kavramlarla ilgili olarak ve kendi içinde belirli bir «aciliyet» taşıyan hususlarda yeni düzenlemeler getirmiştir. Yasada yeralan değişikliklerin önemli bir kısmının Adalet Bakanlığı bünyesinde kurulmuş ve bir ceza yasası öntasarısı hazırlamakla görevlendirilmiş bulunan komisyonun hazırlamış bulunduğu metinde yer alan değişiklikler olduğu dikkati çekmektedir. Aslında son zamanlarda ceza mevzuatı içinde yeralan kurum ve kavramlara ilişkin bölümsel düzenlemelerin yapıldığı göze çarpmaktadır. Bu davranışın kendi içinde tutarlı dayanakları olduğu kabul edilmek gerekir. Ancak bu tavrın bir bütünü parçalamak ve bu nedenle Ceza Yasası gibi önemli bir yasanın bütünlüğünü bozması bakımından yerinde olmadığı söylenebilir.

Bu konuda ayrıca belirtilmesi gereken nokta, bir ülkede ceza adaleti hizmetinin en iyi biçimde görülmesi için yalnızca yeni bir Ceza Yasası yapmanın da yeterli olmadığıdır. Ceza adaleti hizmeti üç ayaklı bir hizmettir. Bir ayağı Ceza Yasası'dır, diğer iki ayak Ceza Yargılaması Yasası (Mahkemelerin Örgütlenmesi ile birlikte), ve Ceza İnfaz Yasası'dır. Bu konu ayrı bir makale konusu olacak önem taşımaktadır. Fakat bu yazıda sözügeçen yeni yasa ile yapılan değişiklikleri ele almak ve sayın meslektaşlarıma bazı açıklamalar yapmak istiyorum. Bu nedenle öteki konuyu bir başka yazımda ele alacağım.

(*) İstanbul Üniversitesi.

I — Para Cezasına İlişkin Değişiklikler :

Yeni yasada bu konuda ilk dikkati çeken husus ağır para cezası ile hafif para cezasının sınırlarının yeniden belirlendiğidir. TCK.nın 19 ve 24. maddeleri değiştirilerek, ağır para cezası yirmibin liradan yüzmilyon liraya, hafif para cezası beşbin liradan onmilyon liraya kadar sınırlar içinde belirlenmiştir.

Bunun dışında yeni düzenlemede daha önce 5435 ve 2790 s. lı Yasalarla yapılmış bulunan tarzda, para cezası hükmü içeren yasalar belirli zaman dilimleri esas alınmak suretiyle misil arttırımına tabi tutulmuştur. Yasanın taşıdığı tarihin eskiliğine göre, üçyüz mislinden üç misline kadar arttırımlar dikkati çekmektedir. 3506 s. lı Yasanın Para Cezaları konusundaki tavrı bu noktaya kadar ülkemizde alışılmış bulunan tavrın bir tekrarı niteliğindedir. Gerçekten özellikle enflasyon yaşayan toplumlarda paranın hızlı erozyonu karşısında, bu cezaların etkisini korumak bakımından, yapılan yasa değişiklikleriyle cezaların arttırılması yoluna gidilmiştir.

İnceleme konumuzu oluşturan Yasada bunun dışında para cezasının hesaplanmasında yeni teknikler getirildiği dikkati çekmektedir. Buna göre, yasanın yürürlüğünden sonra para cezaları hesaplanırken, ilkin yukarıda belirtilen misil artışları uygulanacak, bu yolla bulunan cezalar memur maaş katsayısı için bütçe kanununda öngörülen sayılarla ayrıca bir hesaplamaya tabi tutulacaktır. Bu uygulmanın yapılması için öngörülen yöntem şudur: 1988 yılı Bütçe Kanununda memur maaş katsayısı 84 olarak ilk taslakta belirtilmiş bulunduğundan, bu yasada memur maaş katsayısı için yapılacak arttırmalarda her otuz puan bir birim olarak kabul edilecek, daha önce hesaplanan ve misil arttırımına göre belirlenmiş olan ceza miktarı, bu yolla bulunacak birim sayıyla çarpılmak suretiyle ortaya çıkarılacaktır. Bütçe Kanunu son şeklini aldığında memur maaş katsayısı yüzyirmisekiz olarak belirlendiğinden, 84 sayısının üzerine 30 puan ilave edilmek suretiyle 114 puana ulaşılacaktır. Bu nedenle birim sayı bir olarak kalacak ve misil arttırımı ile elde edilen miktar 1989 yılı için uygulama olanağı bulacaktır. Dikkat edilirse, birim sayının hesabında kesirler hesaba katılmamaktadır, çünkü yasa her otuz puan artışı bir birim olarak kabul etmektedir ve kesirler konusunda bir açıklık bulunmamaktadır. Bu bakımdan otuz sayısına ulaşılmadığı sürece yapılan puan artışlarının birim hesabında gözönünde tutulmaması gerekecektir.

Yeni düzenlemede para cezaları ile ilgili alt ve üst sınırların tesbitinde asgari ve azami miktarların ayrı hükümlerle düzenlen-

diği dikkati çekmektedir (ek madde 4 ve 5). Ağır ve hafif para cezalarının asgari miktarları hesaplanırken izlenecek yöntem şudur: Yeni düzenleme sonucu TCK.nın 19 ve 24. maddelerindeki alt sınırlar yani yirmibin lira ile beşbin lira sınırı, daha önce sözü edilen birim sayı ile çarpılacak ve bu yolla elde edilecek miktar para cezaları konusunda asgari sınırı ortaya çıkaracaktır. Daha önce belirtildiği üzere, birim sayı bu yıl için bir olarak hesaplandığından, 19 ve 24. maddelerdeki alt sınırlarda bir değişiklik meydana gelmeyecek, bu maddelerdeki cezalar alt sınır olarak uygulanacaktır.

Para cezalarının üst sınırının hesabına gelince, üst sınırın gösterilmemiş olması halinde, ağır ve hafif para cezalarının üst sınırları belirlenirken 19 ve 24. maddelerdeki üst sınırları gösteren miktarlar, birim sayıyla çarpım sonucu elde edilecek miktarları geçemeyecektir.

Para cezaları konusunda yapılan değişikliklerin değerlendirilmesine gelince, para cezalarının ilke olarak arttırılması yerinde bir davranıştır. Ancak özellikle ağır para cezası yönünden üst sınırın yüzmilyon lira olarak belirlenmiş bulunması, cezaların taşıması gereken nitelikler arasında yer alan «ölçülülük» ilkesine ters düşmektedir. Cezanın üst sınırının bu şekilde aşırı bir sınıra yükseltilmiş olması, yasakoyucuyu para cezalarını yükseltme konusunda bir eğilime sokabilecektir. Belirtelim ki, para cezalarının ödenmemesi halinde bunların hapse çevrilmesi sonucunu içeren hükümleri bünyesinde barındıran Türk cezalar sisteminde para cezalarının hürriyeti bağlayıcı cezaya dönüşmesi tehlikesi büyümektedir. Ayrıca bu yolla cezaların para cezası olması niteliği de ortadan kalkma sonucu ile karşılaşmaktadır.

Para cezasının hesabında misil arttırımı yanına memur maaş katsayısı esas alınmak suretiyle, birim sayılar üzerine bina edilen hesaplama tekniği, temelde para cezalarının zaman içinde etkilerini kaybetmelerinin önüne geçmek amacıyla getirildiği düşünülse bile, cezaların hesaplanmasında bazı karışıklıkların doğması olasılığı yüksektir. Özellikle yasada kesirlerin hesap durumu açıklanmamış olmakla, yasanın ilk uygulandığı dönemde karışıklık olasılığı daha da büyüyecektir. Bu konuda açıklığı uygulamaya Yargıtay kararları getirecektir.

II — Erteleme (Tecil) Konusundaki Değişiklikler:

Yasanın yeni şeklinde 647 s. lı Yasanın 6. maddesinin 1 ve 2. fıkralarının değiştirildiği, yapılan yeni düzenlemede erteleme sınır-

larının yükseltildiği, ertelemede taktiri sistem olan, yargıcın kişinin bir daha suç işlemeyeceğine kanaat getirmesi ilkesinin korunduğu görülmektedir.

Önceki yasada ağır hapis cezası için 6 aylık ertelenebilme sınırı bir yıla, hapis ve hafif hapis cezası bakımından öngörülen bir yıllık ertelenebilme sınırı da iki yıla çıkarılmış bulunmaktadır. Suç tarihinde onsekiz yaşını doldurmamış olanlar ile altmışbeş yaşını doldurmuş bulunan faillerin ağır hapis cezaları için erteleme sınırı iki yıl, hapis veya hafif hapis cezası sınırı da üç yıla yükseltilmiş bulunmaktadır. Değişiklikten önce erteleme sınırları ağır hapis cezası için bir yıl, hapis veya hafif hapis için iki yıl olarak düzenlenmiş bulunmaktaydı. Ayrıca yaşlı failler yönünden yaş sınırı yetmiş yaşın tamamlanması iken, altmışbeş yaşın tamamlanması olarak fail lehine değişiklik yapıldığı dikkati çekmektedir.

Yeni yasanın geçici 3. maddesi cezaların ertelenmesi konusunda bir «geriye bakış» yaratarak eski yasa zamanında cezaları ertelenmemiş bulunan failler yönünden bir olanak yaratmış, bu kişilerin, yasanın yayımı tarihinden başlayarak iki ay içinde hükmü veren mahkemeye başvurmak ve erteleme yönünden durumun yeniden incelenmesi imkanını yaratmıştır. Böyle bir başvuru yapıldığı takdirde mahkemenin dosyayı yeniden inceleyerek istem hakkında bir karar vereceği de aynı maddede yer almaktadır. Yeni maddenin metninde dikkati çeken nokta, erteleme sınırlarının yükseltilmesi nedeniyle, haklarında verilmiş bulunan cezalar yeni erteleme sınırları içinde kalan faillerin yalnızca bu olanaktan yararlanabilmeleri hususunun getirilmiş olduğudur. Bu bakımdan yeni yasa eski yasa zamanında verilmiş ve ertelenmemiş bütün hükümlerin gözden geçirilmesi ve yeniden incelenmesi olanağını yaratmış değildir. Yalnızca eski yasa zamanında erteleme sınırı dışında kaldığı için ertelenmesi yasal açıdan mümkün olmayan hükümlerin ele alınıp yeni bir değerlendirmeye tabi tutulması sonucunu yaratmıştır.

Erteleme konusundaki değişikliklerin değerlendirilmesine gelince,

Ertelemede sınırların yükseltilmesi yerinde olmuştur. Türk sisteminde erteleme için aranan objektif şartların yanında, yargıcın taktirini temel alan sistem korunmuş olmakla, bir failin ertelemeye layık olup olmadığı değerlendirmesinin yine yargıç tarafından değerlendirilecek olması erteleme kurumunun işlemesinin güvencesini oluşturmaktadır.

Yasakoyucu erteleme sınırlarını yükseltirken, temelde 647 s. lı Yasanın öngördüğü kısa ve uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar sisteminde yaptığı değişiklikle de paralellik kurmuştur. 647 s. lı Yasanın eski 3. maddesinde altı aya kadar hürriyeti bağlayıcı cezalar kısa süreli olarak kabul edilirken, yeni düzenlemede bunlar bir yıla çıkarılmış, uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezalarda eski düzenlemede altı aydan çok olmak biçiminde sınırlandırmış iken, yeni düzenlemede bir yıldan yukarı olmak şeklinde sınır yükseltmesine tabi tutulmuştur. Bilindiği üzere 647 s. lı yasanın 4. maddesinde kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar için para cezasına ya da tedbire çevirme öngörülmüş olmakla, bu süredeki cezalar yükseltilmiş olduğundan, erteleme yönünden de paralellik kurularak erteleme sınırlarının yükseltilmesi yerinde bir hükümdür.

III — Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların Paraya Çevrilmesi Konusundaki Değişiklikler :

Bu konuda daha önce belirttiğim üzere, kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar sınırı bir yıla yükseltilmekle, 647 s. lı Yasanın 4. maddesinin uygulanması ile paraya ya da önleme çevirme alanı genişletilmiştir. Bunun dışında para cezasına çevirme uygulanırken temel alınan gün karşılığı para cezası da yükseltilmiştir.

Yasanın geçici 2. maddesi eski yasa zamanında, ağır hapis hariç olmak üzere bir yılı aşmamak kaydıyla altı aydan fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilmiş olanlar yeni yasanın yayımı tarihinden başlayarak iki ay içinde hükmü veren mahkemeye başvurarak, cezalarının para ya da tedbire çevrilmesini isteyebileceklerdir. Bu kişilerin cezaları eski yasa zamanında infaz edilmiş olsa bile yine de başvuru hakkının tanındığı dikkati çekmektedir.

Mahkeme kendisine yapılan başvuruyu haklı bulduğunda, hürriyeti bağlayıcı cezayı para cezası veya tedbire çevirebilecek, bu ceza infazı daha önce tamamlandığı için yeniden infaz edilmeyecektir. Ancak, hükümde yapılan değişiklik adli sicil kaydına işlenecektir. Devam etmekte olan infazlarda fail tahliye olunacak, infazda geçirdiği süreler 647 s. lı Yasanın 4. maddesinin 1. fıkrasındaki alt sınır esas alınmak suretiyle mahsup edilecektir.

Hürriyeti bağlayıcı cezaların para cezası ya da tedbire çevrilmesi konusunda yeni yasanın getirdiği bir başka değişiklik, hürriyeti bağlayıcı ceza çevrildiğinde mahkumiyetin çevrilen para cezası veya tedbir olduğu hususunun yanısıra bu hükmün uygulanmasının, kanunyollarına başvurmada engel teşkil etmeyeceği hususu-

dur. Hatta yasakoyucu, eski yasa zamanında mevcut bulunan kanunyoluna başvuramama engeli nedeniyle kesinleşmiş bulunan hükümlerin dahi yeniden incelenmesi yolunu açmıştır. Bunun için, hükümlü, müdahil ya da savcı ceza infaz edilmiş olsa bile, yeni yasanın yayımı tarihinden başlayarak bir ay içerisinde kanunyoluna başvurabileceklerdir.

Hürriyeti bağlayıcı cezaların para cezası ya da tedbire çevrilmesi konusunda yapılan değişikliğin değerlendirmesine gelince, ilkin belirtmek gerekir ki, para cezasına çevirmede gün karşılığı esas alınan para cezalarının yükseltilmesi yerinde olmuştur. Bunun dışında yasakoyucunun eski yasa zamanında objektif olarak paraya çevrilebilme sınırının üstünde kalan cezalar yönünden başvuru olanağını yaratmış ve bu kişilerin durumunun yeniden ele alınabilmesi sonucunu öngörmüş olması, bir başka deyişle, eski yasa zamanındaki uygulamayla köprülemeyi sağlamış bulunması faydalı olmuştur.

Bu alanda 647 s. lı Yasanın 4. maddesi ile ilgili olarak, uygulamada asıl mahkûmiyetin, bu maddeye göre çevrilen para cezası veya tedbir olduğu yönündeki değişiklik, bilindiği üzere 3355 sayılı Yasayla 1987 yılında yapılmıştı. Bu değişikliğin amacı, 647 s. lı Yasanın 4. maddesi uygulanmak suretiyle para cezası ya da tedbire çevrilen cezalar yönünden bu değişiklikten önce, hürriyeti bağlayıcı cezalar çevirmeye tabi tutulmuş bulunsalar dahi, bunların adli sicile hürriyeti bağlayıcı ceza olarak işlenmesi ve bu yönüyle tecile engel teşkil etmeleri idi. Amaç bu aksaklığın önüne geçmekti.

1987 yılında yapılan bu değişikliğin amaca tam olarak ulaştırdığını söylemek mümkün değildir. Çünkü yapılan değişiklikle birlikte hürriyeti bağlayıcı cezalar para cezasına çevrildiğinde, CMUK. nın 305. maddesinde yer alan ve 3206 s. lı Yasayla 1985 yılında değiştirilen hükümle, üçyüzbinliranın altında kalan hükümler temyiz edilememe sonucuna tabi tutulmuş olduklarından, yani bu sınırın altında kalan hükümler, mahkemelerce verildikleri anda kesin hükmü kuvveti taşıdıklarından, bunlara karşı temyiz yolu kapatılmış bulunmaktaydı. Bu bakımdan 647 s. lı Yasanın 4. maddesinin yukarıda anılan hükmü ile CMUK.nın 305. maddesinde yer alan temyiz yasağı karşılıklı geldiğinde, hürriyeti bağlayıcı cezadan para cezasına çevrilen hükümlerin adli sicile hürriyeti bağlayıcı ceza olarak bu şekilde verilen hükümlerin temyiz incelemesinin kapalı olması sonucu doğmuştu. Çünkü 647 s. lı Yasa gereği ve eski Yasa zamanındaki para cezası tutarları temel alınmak suretiyle çevirme

yapıldığında, verilen para cezaları daima üçyüzbin lira sınırının altında kalmaktaydı.

İşte son yasa değişikliği bu istenmeyen sonucu ortadan kaldırmak amacına yönelik olarak, çevirme uygulandığında bu işlemin yapılmış olmasının kanunyoluna başvurmada engel teşkil etmeyeceğini açıklamak biçiminde olmuştur. Yasakoyucunun amacı çevirme uygulandığında hem hürriyeti bağlayıcı cezanın fail aleyhine doğurabileceği kötü sonuçları ortadan kaldırmak hem de bu çevirmeye rağmen kanunyoluna başvurmayı sağlamaktır. Yasanın değiştirilmesi yönüne sevkeden temel düşünce bence yerindedir. Fakat değişiklik yapılırken uygulanan yöntem ve değişikliğin yapıldığı hükmün seçimi yanlıştır. Bu değişiklik yapılırken CMUK.nın 305. maddesinde yer alan ve 3206 s. lı Yasayla haddinden fazla yükseltilmiş bulunan sınırın aşağı çekilmesi suretiyle, CMUK.da değişiklik yapılarak bu sorun çözülmeli idi. Oysa değişiklik 647 s. lı Yasada yapılmıştır. Burada temel bir hataya düşülmüştür : Değişiklik 647 s. lı Yasada yapıldığı için, yalnızca hürriyeti bağlayıcı cezalardan çevrilen para cezaları için yeni düzenleme sonucu olarak kanunyoluna başvurma olanağı olacaktır. Bunun dışında yasada öngörülmüş bulunan yaptırım temel ceza olarak para cezasını öngördüğünde, buna ilişkin hükümler 305. maddedeki üçyüzbinliralık sınıra tabi olacaklardır ki, bu sonuç adaletsizdir. Bir yanda hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilmiş olmasına rağmen sözkonusu olan ve yeni yasanın yarattığı olanak sayesinde temyize açık bir hüküm varken, öte yanda çevirmenin sözkonusu olmadığı temelde para cezası içeren fakat temyize kapalı bir hüküm sözkonusu olacaktır. Bu sonuç çelişiktir. Hatta derinlemesine düşünüldüğünde, temelde işlediği suçun cezası yasada para cezası olarak öngörülmüş bulunan faile, işlediği suçun cezası hürriyeti bağlayıcı ceza olarak yasada öngörülmüş bulunan fakat bir olanaktan yararlandırılmak suretiyle bu cezası para cezasına çevrilen faile oranla, ilk failin öncelikle temyiz hakkını kullanabilmesi sonucunun yaratılması ilkelere uygun düşerdi. Oysa bugünkü yasal sonuç ikinci grup failin lehinedir. Bu sonuç bence adaletsizdir. Sonucun doğmasının temel nedeni değişikliğin yanlış yerde ve yanlış bir yöntem uygulanmak suretiyle yapılmış olmasında yatmaktadır.

IV — Önödeme İle İlgili Değişiklikler :

3506 s. lı Yasayla TCK.nın 119. maddesinde yeralan önödeme kurumu konusunda değişiklik yapılmış, temelde eski yasa zamanında yalnız para cezasını gerektiren veya bir aya kadar hafif ha-

pis cezasını içeren kabahatlerde kabul edilmiş bulunan önödeme kurumunun kapsamı genişletilmek suretiyle, üç ayı aşmayan ve yaptırımı hürriyeti bağlayıcı ceza olan suçlar içinde önödeme kurumunun uygulanması sonucu yaratılmıştır. Bir başka anlatımla, yeni düzenlemede cürümler için de önödeme mümkün olmaktadır.

Bu alanda da bir geçici madde ile eski yasa zamanında işlenmiş bulunan fiiller yönünden önödeme mümkün duruma getirilmiştir. Yasakoyucu bu «eskiye bakış»ın çerçevesini çok geniş tutmuştur. Yeni yasanın yürürlüğe girmesinden önce soruşturması başlamış ya da kamu davası açılmış ya da mahkûmiyet hükmü verilmiş fiiller için yasanın yürürlük tarihinden başlayarak iki ay içinde önödemede bulunma halinde, önödeme kurumunun fail lehine taşıdığı sonuçlar birer kararla tesçil edilecektir. Bu çerçevede hazırlık soruşturmasında takipsizlik kararı, kamu davasının açılmış olduğu hallerde davanın ortadan kaldırılması, mahkûmiyet hükmü verilmiş olan durumlarda, bu hükmün verilmemiş sayılması (Türk hukuk sistemi içinde hiçbir yasada yeralmayan yeni bir hüküm çeşidi) kararları verilecektir. Önödeme kurumunun uygulanması ile birlikte tutuklu ve hükümlüler tahliye edilecek, bunlar yönünden mahsup işlemi yapılırken gün karşılığı 647 s. lı Yasa hükümlerine göre para cezası hesaplanacaktır.

Önödeme yönünden yapılan değişikliklerin değerlendirmesine gelince, hemen belirteyim ki, yeni düzenleme ile üç aya kadar hürriyeti bağlayıcı ceza içeren cürümlerin dahi önödeme kapsamına alınmış bulunması, önödeme kurumunun temeline aykırıdır. Birkaç ülkenin yasalarında yeralan bu hüküm temelde yalnız para cezasını gerektiren fiiller için kabul edilmiş ve dava ekonomisine hizmet etmek amacıyla yaratılmış bir kurum iken, Türk sisteminde ilkin 2270 s. lı Yasayla 1981 yılında bir aya kadar hafif hapis cezası içeren kabahatler de önödeme kurumunun kapsamına alınmış, bu düzenlemeyle önödeme kavramının dışına çıkılmıştır. Sözügeçen değişiklik yapıldığında yadırgatıcı olmuş, fakat bunun uygulama alanının kabahatlerle sınırlı oluşu ve ayrıca sınırın da bir ay ile sınırlandırılmış bulunuşu bu yadırgamayı hafifletmiştir. Oysa son yapılan 3506 s. lı Yasa değişikliği, «kanun maddesinde öngörülen hürriyeti bağlayıcı cezanın üç ayı aşmayan suç faili» ibaresi ile cürümleri de önödeme kapsamına almıştır ki, bu sonuç önödeme kurumunu temelinden sarsacak bir değişikliktir. Yasakoyucunun amacı ceza davalarının sayılarını azaltmak yoluyla ceza adaletinin gerçekleştirilmesinde önemli işlere daha fazla zaman ayırabilmektir. Ancak bu yapılırken, yeni düzenlemede ortaya çıktığı gibi ölçü

kaçırıldığında, toplumdaki başka değerlerin kaybına neden olabilecektir. Sözgelimi cezası üç ayı aşmayan kastlı bir suç faili yalnızca para cezası ödemek yoluyla kovuşturma ve mahkûmiyetin yaratacağı sonuçlardan kurtulması olanağı kendisine sağlanmış olacaktır. Toplumda suçla bozulan kamu düzenini yeniden kurmak amacı taşıyan ceza yargılaması ile suçlunun layık olduğu biçimde cezalandırılmasına yönelik bulunan ceza hukuku yara almış olacaklardır.

Türk sisteminde önödeme kurumu ile ilgili olarak eskiden beri üzerinde durduğumuz ve bir aykırılık olarak dikkati çeken bir nokta yeni yasada da düzeltilmemiş bulunmaktadır. Konu şudur: Bizim önödeme sistemimizde kendisine önödeme çağrısı yapılan fail cezayı ödemediğinde hakkında kamu davası açılıp mahkûm edildiğinde, yasada öngörülmüş bulunan ceza yarı oranında artırılmaktadır. Bu sonuç önödemeyi kabul etmeyen fail yönünden ek bir ceza niteliği taşımaktadır. Yasada bu düzenleme yapılırken, önödemenin failler lehine yaratılmış yalnızca bir olanak olduğu noktası gözden kaçırılmıştır. Bunun dışında fail para cezasını ödeyemediği için, önödeme kurumundan yararlanamamış olabilir. Para cezalarının çok yüksek düzeylere çıkarıldığı gözönünde tutulursa bu olasılık büyümektedir. Bunun dışında fail suçsuzluğuna inandığı için para cezasını başta ödememiş olabilir. Bu durumlara rağmen gerçekleşen bir mahkûmiyet halinde cezanın yarı oranında arttırılması yerinde değildir. Eskilerden başlayarak gelen bir anlayışa göre, yeni yasalar ve yeni düzenlemeler daima eskinin aksayan ve kötü olan yönlerini düzeltmek amacını taşımalıdır. Yasakoyucu bence önödeme kurum ve kavramını temelinden sarsan bu değişiklikleri yaparken, yukarıda açıklamaya çalıştığım gibi, temel bir aykırılığı düzeltmek fırsatını kullanmamıştır.

V — Şartla Salıverme Konusundaki Değişiklik:

Bu konuda yapılan değişiklikle, şartla salıverilmiş bir mahkûmun deneme süresi içinde suç işlemeksizin geçirmiş olduğu süre, çekmiş bulunduğu cezasına eklenmekte, deneme süresi içinde mahkûm yeni bir suç işlediğinde ikinci suçu işlediği zamana kadar geçen sürenin yeniden çektirilmemesi esası getirilmektedir. Oysa eski sistemde deneme süresi içinde bir suç işleyen mahkûmun şartla salıverilmeden sonraki bütün süresi silinmekte ve çekmemiş bulunduğu cezası bütünüyle çektirilmekte idi. Bu sonuç adaletsiz bulunduğundan değişiklik yapılmak suretiyle adaletsizlik giderilmeye çalışılmıştır ki, bence yerindedir.